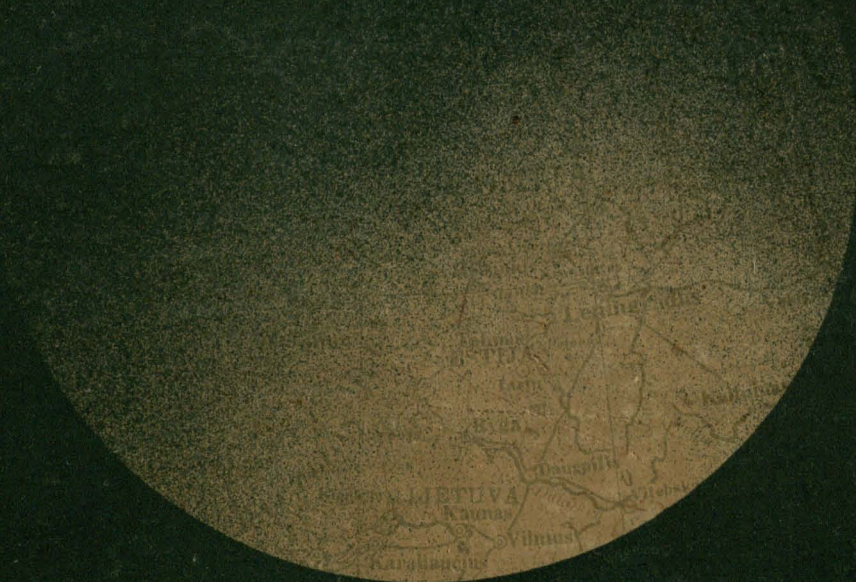
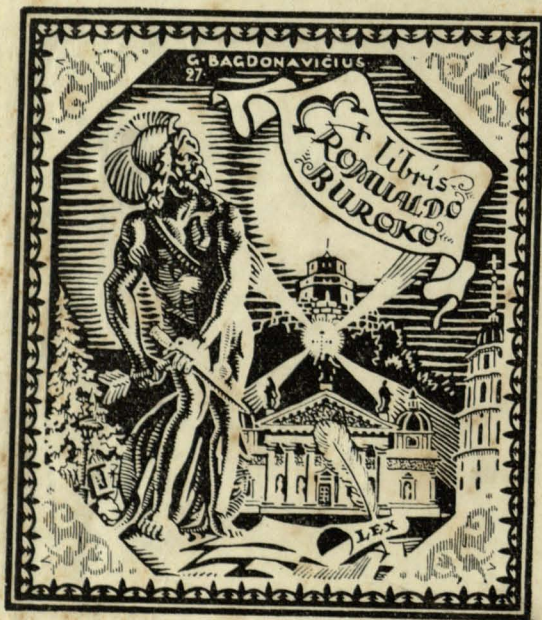

P. ŠINKŪNAS

GEOGRAFIJOS ATLASAS

SPAUDOS FONDAS

P. ŠINKŪNAS

GEOGRAFIJOS ATLASAS

86670

ŠVIETIMO MINISTERIJOS KNYGŲ IR MOKS-
LO PRIFMONIJŲ TIKRINIMO KOMISIJOS
ATLASAS LEISTAS VARTOTI MOKYKLOSE.

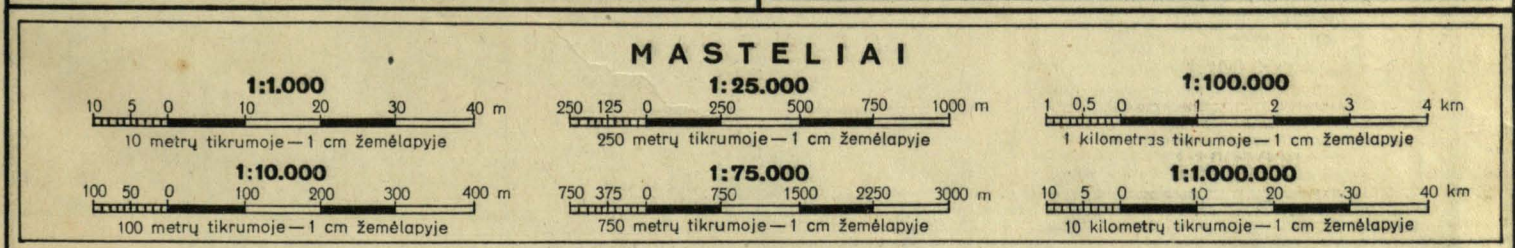
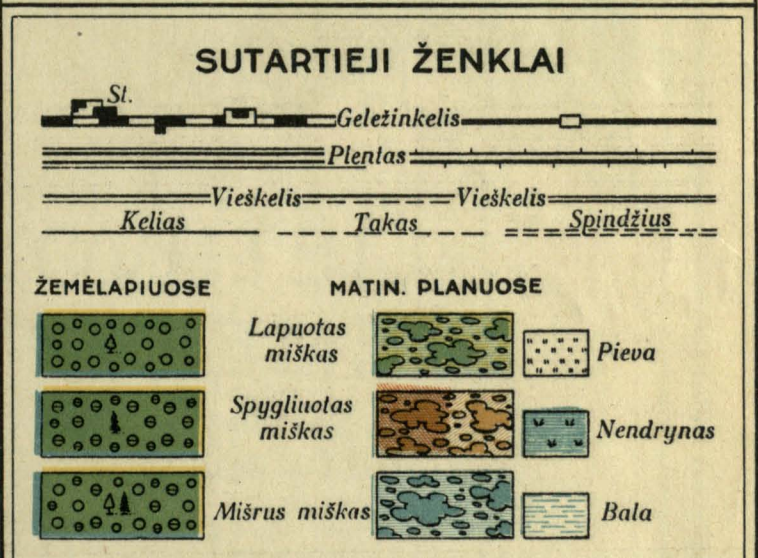
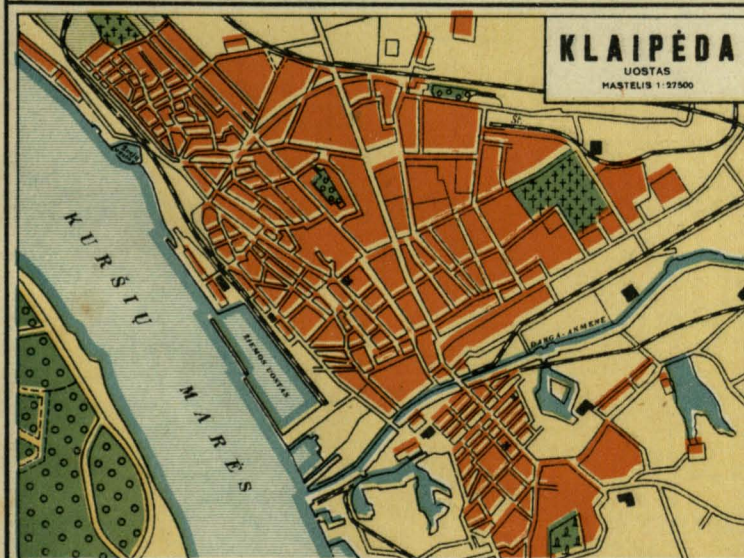
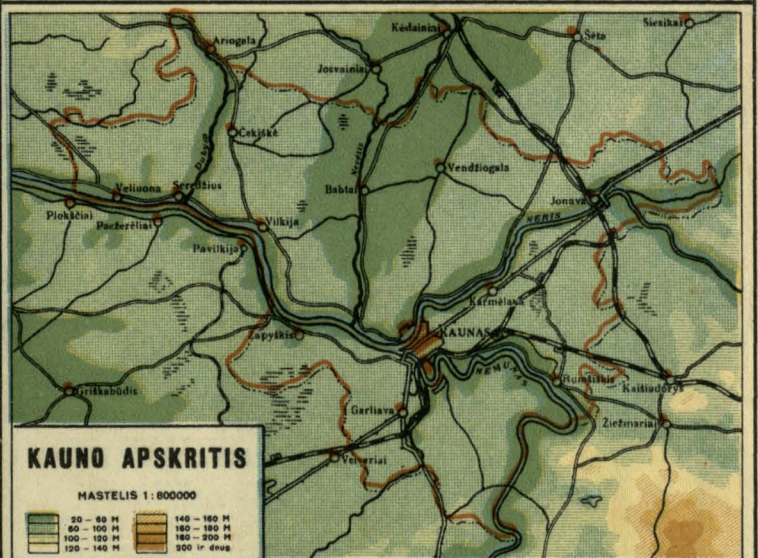
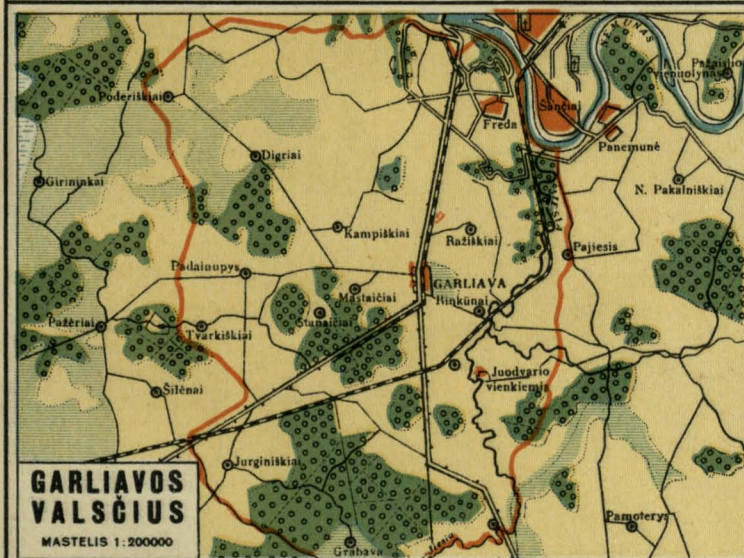
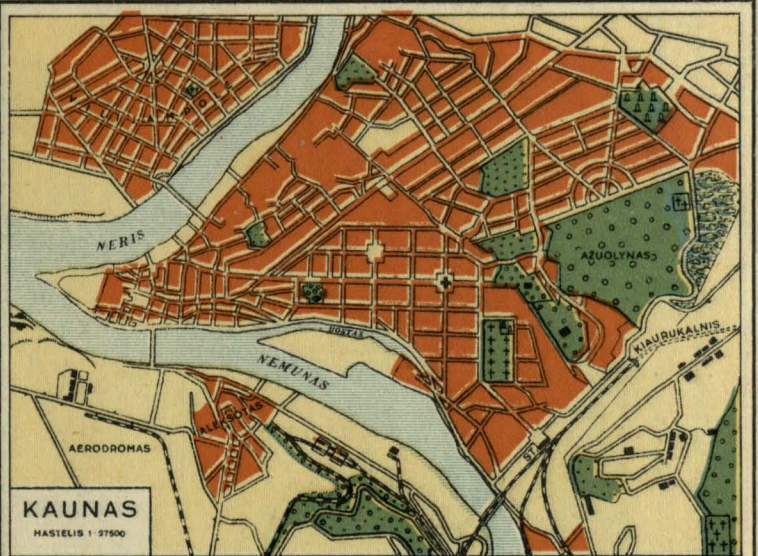
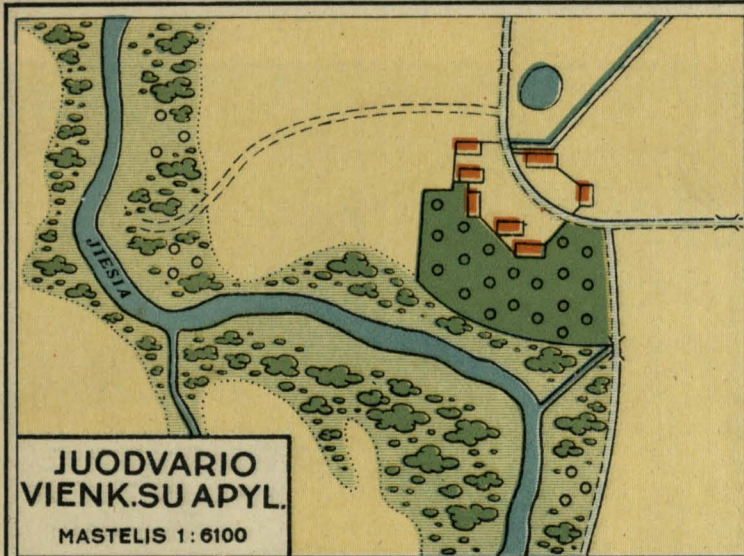
SPAUDOS FONDAS

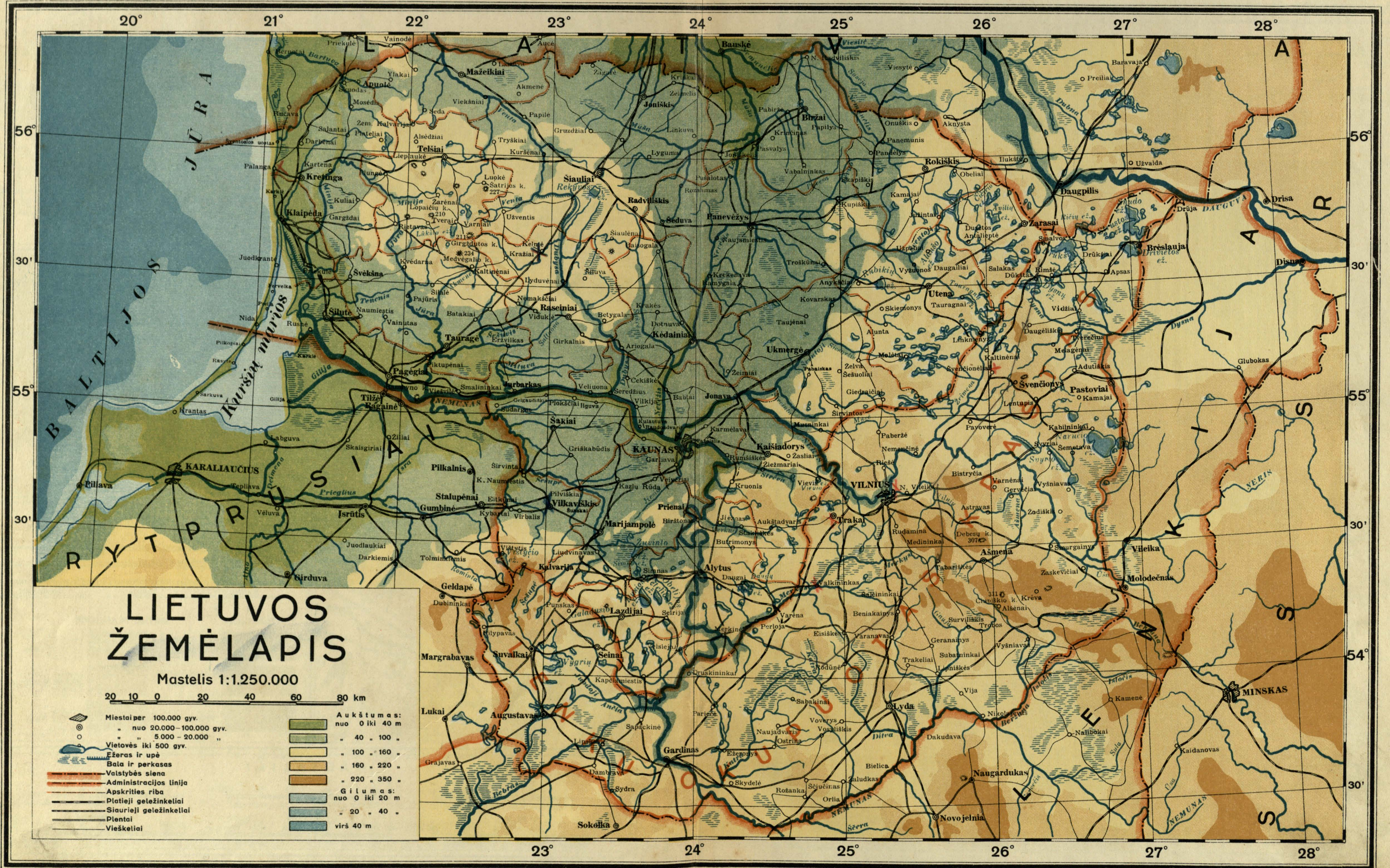
1938

Tafai pirmas geografijos atlasas, lietuvių braižytas, redaguotas ir spaustas. Atskirus lapus braižė topogr. ats. leit. K. Kilna, J. Leckas. V. Šakalys, dailininkai – J. Kuzminskas, B. Macutkevičius ir V. Mackevičius. Pervedimo ir graviravimo darbus atliko A. Antanavičius ir J. Leckas, o spaudos – Sp. Fondo litografijoje – jos vedėjas dail. J. Kuzminskas. Darant atlasą patarimų teikė prof. S. Kolupaila. Iliustracijos S. Kolupailos, A. Naruševičiaus ir k. mėgėjų bei geresniųjų užsienio iliustracinių geogr. leidinių. Jas spaudė Spindusio giliaspaudė. Didelio rūpestingumo atlasu parodė dir. B. Žygelis.

Daugumai atlaso darbininkų darbas buvo naujas, neįprastas, sąlygos nepalankios, bet gerų norų niekam nestigo. Tikimės, kad kolegijos mokytojai šį mūsų talkos darbą sutiks palankiai, o apie pastebėtus trūkumus laukiame kolegišku pastabų.

Red. D. Šinkūnas.

LATVIJA IR ESTIJA

PABALTIJYS, RYTPRŪSIAI, LENKIJA, VOKIETIJA ir SKANDINAVIJA

Mastelis 1:9.000.000

● Miestai per 500.000 gyv. ○ Miestai nuo 20.000 50.000 gyv.
 ○ Miestai nuo 100.000–500.000 gyv. ○ iki 20.000 gyv.
 ○ Miestai nuo 50.000–100.000 gyv.

Giūmas: per 2000 200–2000 0–200 m
Zemau Aukštumas: pavišiaus 0–100 100–200 200–500 500–1500 per 1500 m

☉ Ledynai — Tundra — Bala — Geležinkelis

PABALTIJYS ir RYTŲ EUROPA

Mastelis 1:18.000.000

Gilumas: 200 100 0 200 400 km

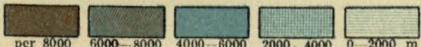
Zemau Aukštumas: 0-100 100-200 200-500 500-1500 per 1500 m

● Miestai per 500.000 gyv. ○ Miestai nuo 20.000-50.000 gyv.
 ⊙ " nuo 100.000-500.000 gyv. ○ " iki 20.000 gyv.
 ○ " 50.000-100.000 "

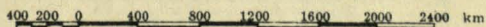
■ Dykuma — Geležinkelis

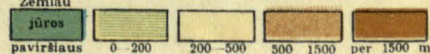
Gilumas:

Mastelis 1:48.000.000

Aukštumas:

Mastelis 1:48.000.000

400 200 0 400 800 1200 1600 2000 2400 km

- Miestai per 1.000.000 gyv.
- " nuo 500.000-1.000.000 gyv.
- " " 100.000-500.000 gyv.
- " " 100.000-50.000 gyv. ir mažiau

ATLANTO

INDIJOS

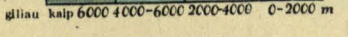
VANDENYNAS

VANDENYNAS

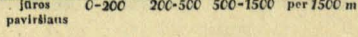
Kolonijos:

- Belgų
- Britų
- Prancūzų
- Portugalų
- Italų
- Ispanų

Jūrų gyliai:

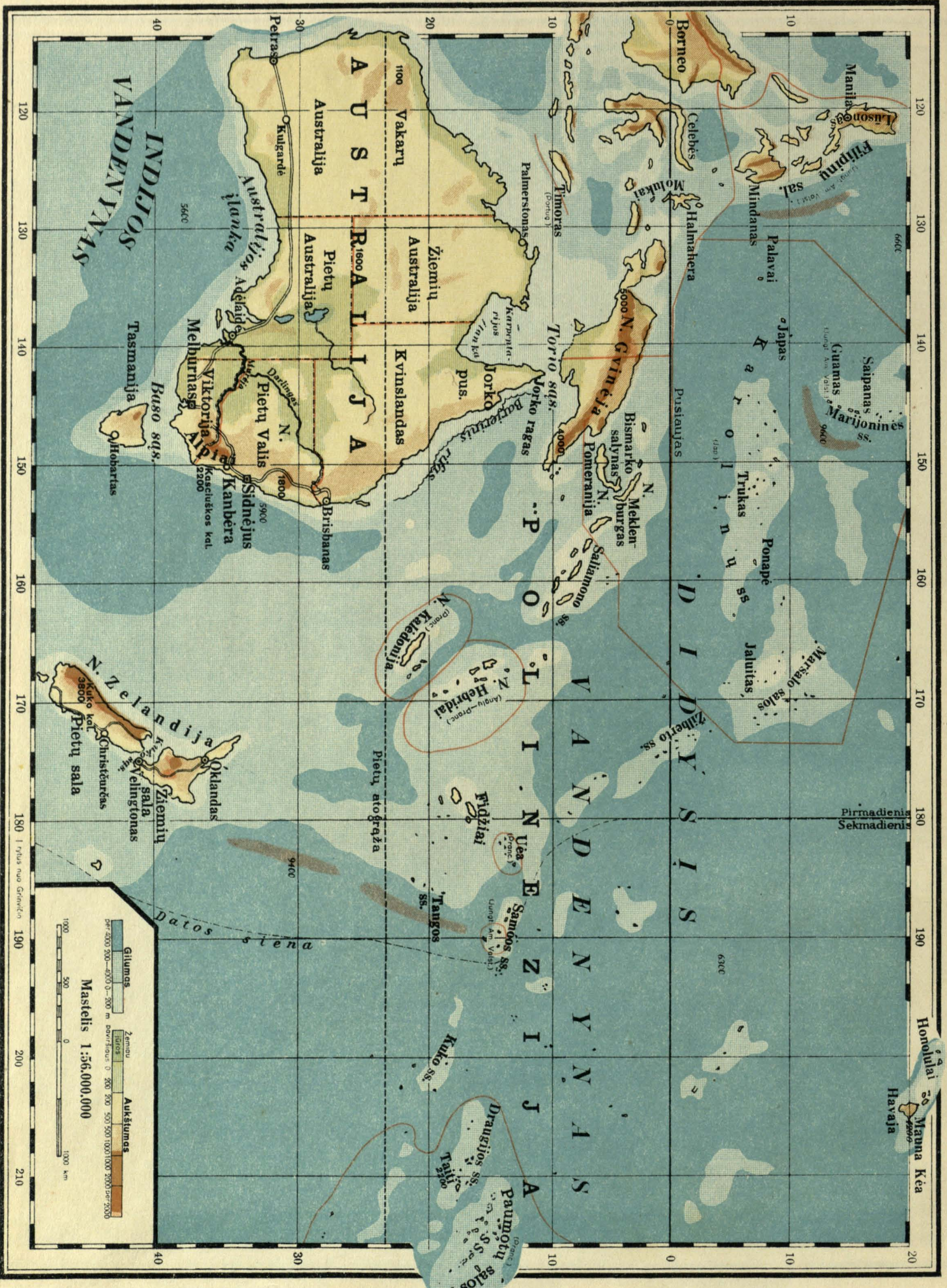

Aukščiausio jūros paviršiaus:

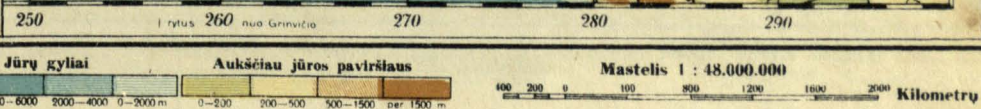
Mastelis 1:48 000 000

1200 2000 km.

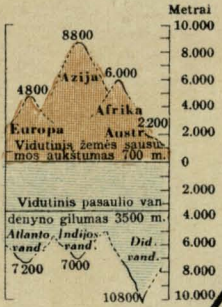

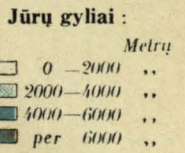
Ž. AMERIKOS VALSTYBĖS
1:96000000

— Didžiosios lietuvių kolonijos Ž. Amerikoje

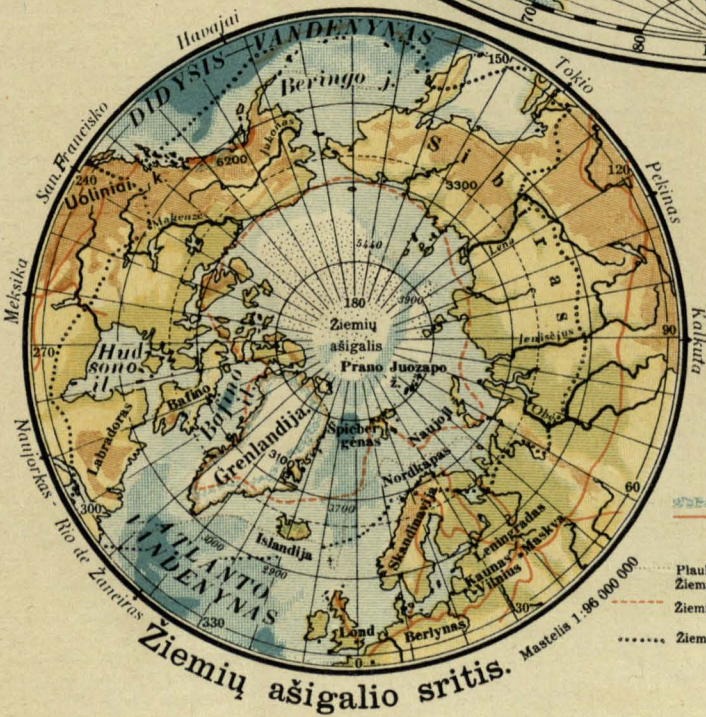
Aukščiausios ir giliausios vietos pasaulyje.

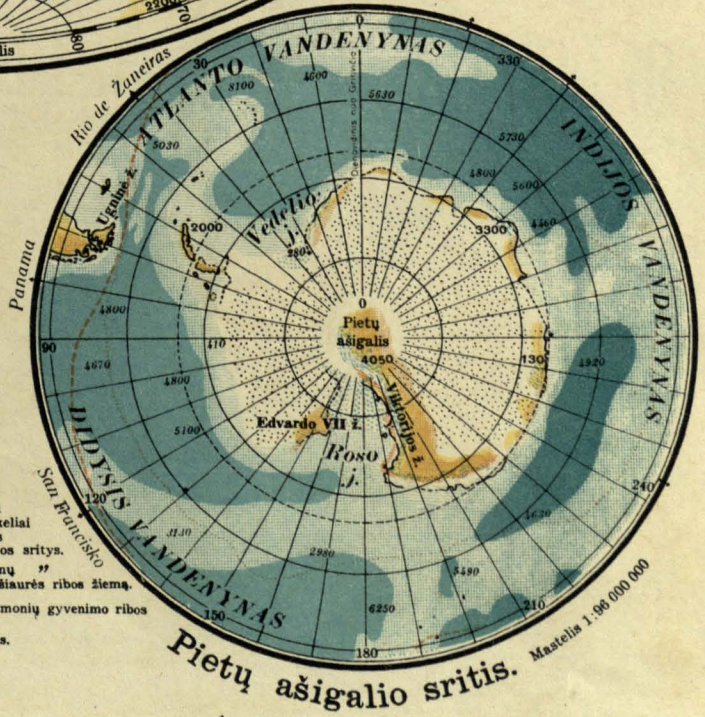
Kraštų aukštumas, jūrų gilumas ir ugnikalnių išplitimas.

Mastelis 1:96000000.

1 kv. cm. žemėlapyje = 921.600 kv. km. tikrumoj.

Ziemų ašigalio sritis.

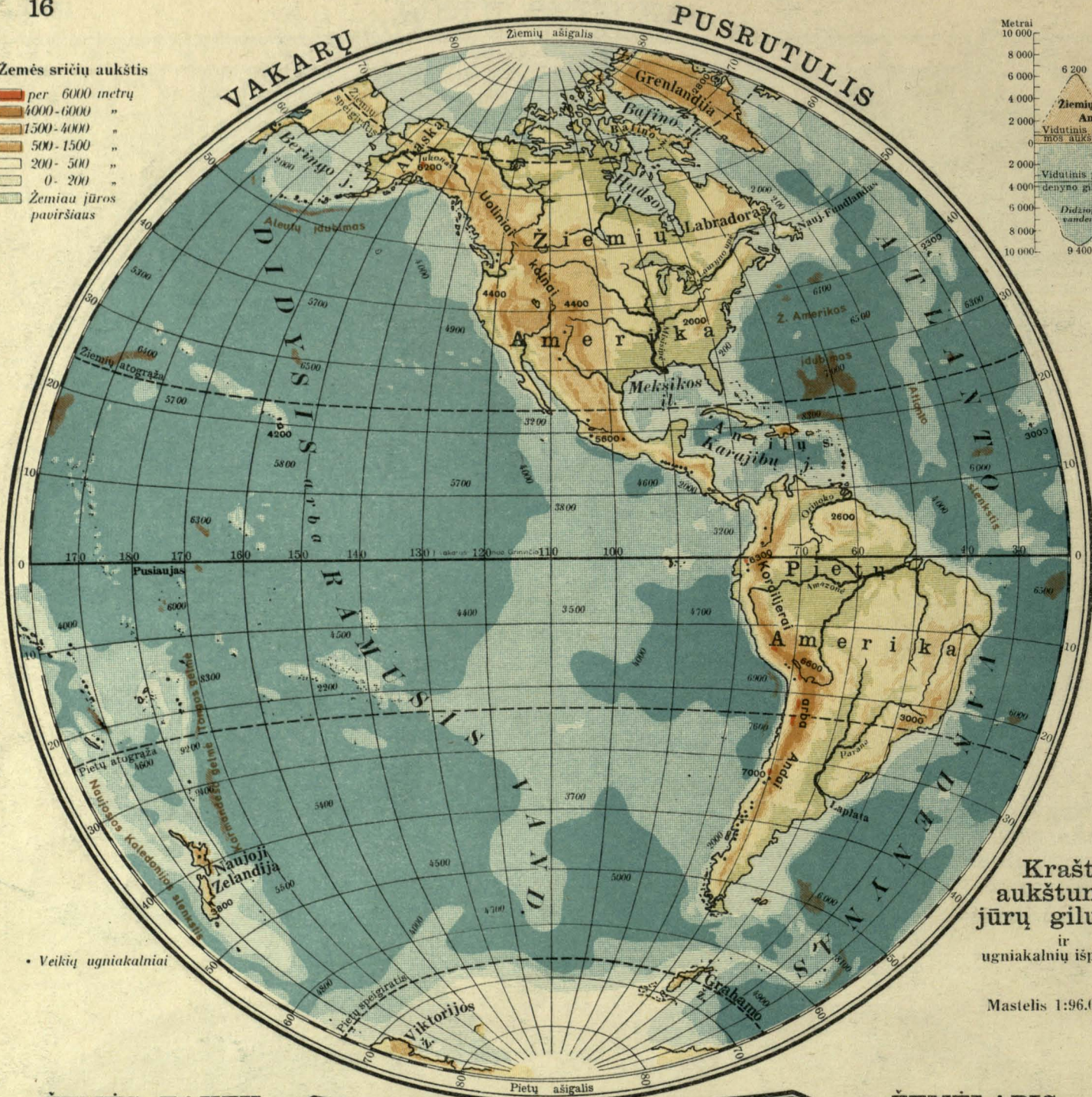

Pietų ašigalio sritis.

- Ledynai
- Geležinkeliai
- Tundros
- Neišdirtos sritys.
- Plaukantių ledynų
- Ziemų ir Pietų šiaurės ribos žiema.
- Ziemų ir pietų žmonių gyvenimo ribos
- Ziemų jūrų ribos.

Zemės sričių aukštis

- per 6000 metrų
- 4000-6000 "
- 1500-4000 "
- 500-1500 "
- 200-500 "
- 0-200 "
- Žemiau jūros paviršiaus

• Veikių ugnikalniai

Kraštų aukštumas, jūrų gilumas ir ugnikalnių išplitimas

Mastelis 1:96.000.000

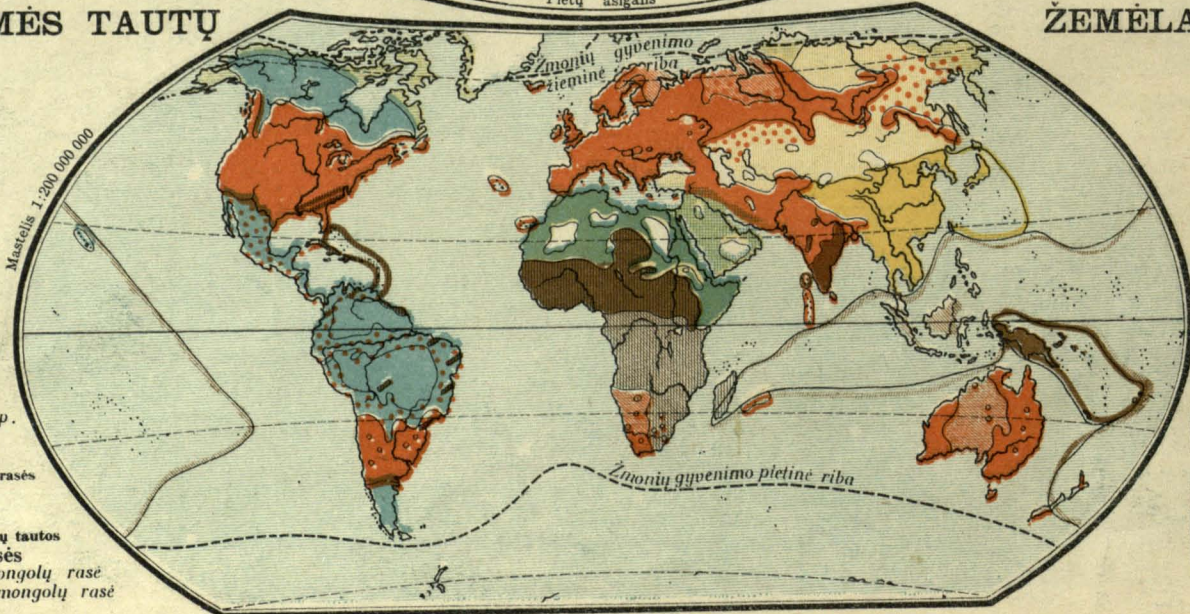
ŽEMĖS TAUTŲ

ŽEMĖLAPIS

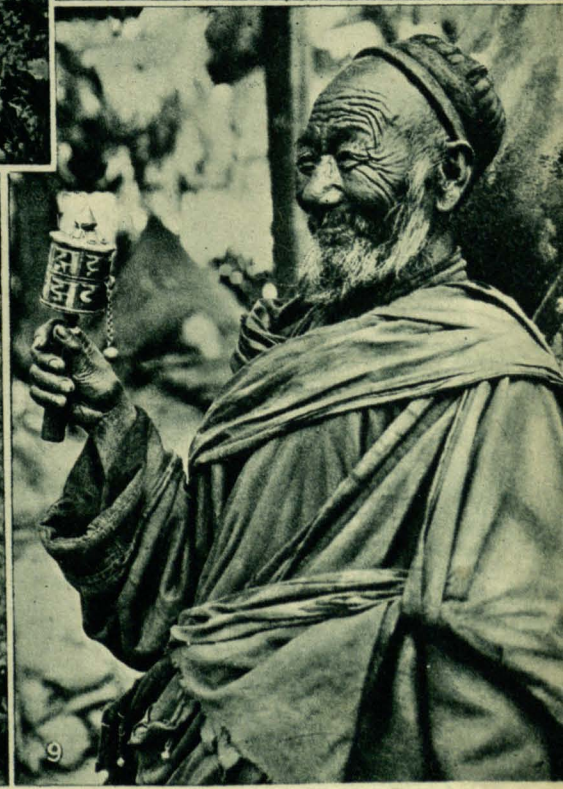
Viduržemio rasės

- Indoeurop.
- Semitai
- Hamitai
- Mėrisiosios rasės

- Finų - ugrų tautos
- Mongolų rasės
- Pietų mongolų rasė
- Žieminių mongolų rasė

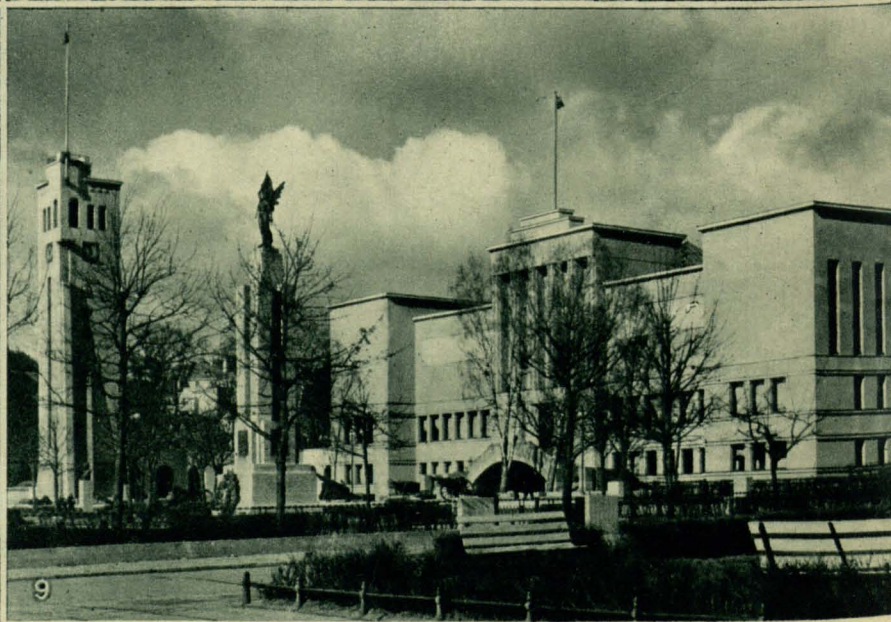
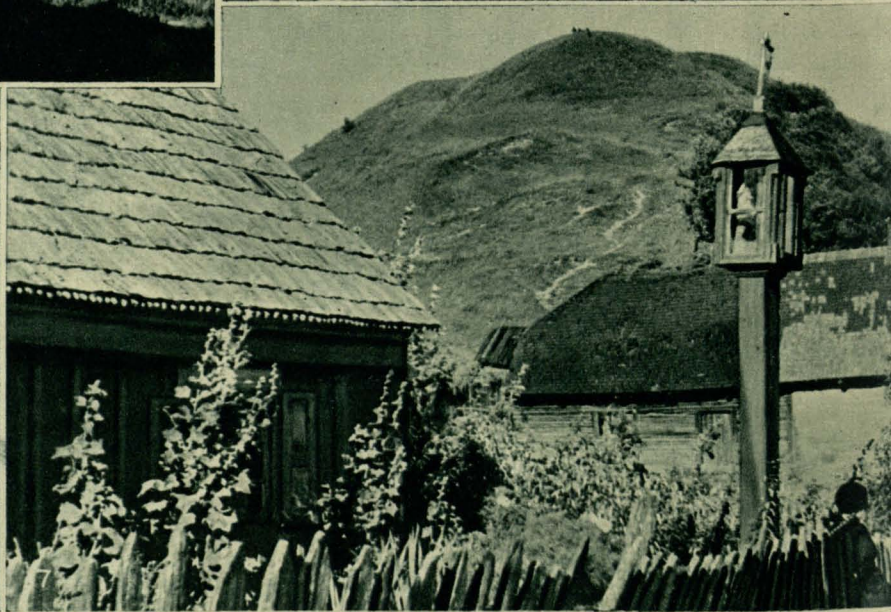

- Indėnai
- Negrai
- Sudano negrai
- Bantu negrai
- Hotentotai ir bušmėnai
- Malajai
- Dravidai
- Papuasai
- Australiečiai
- Arktiškos tautos ir eskimai

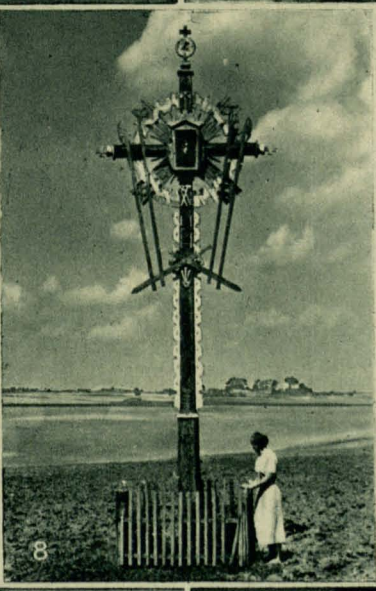
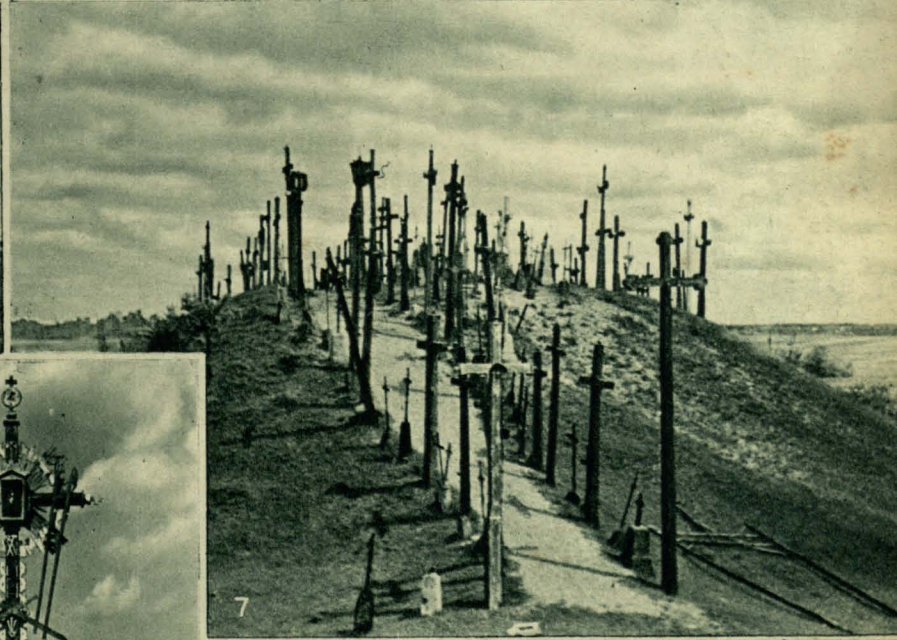
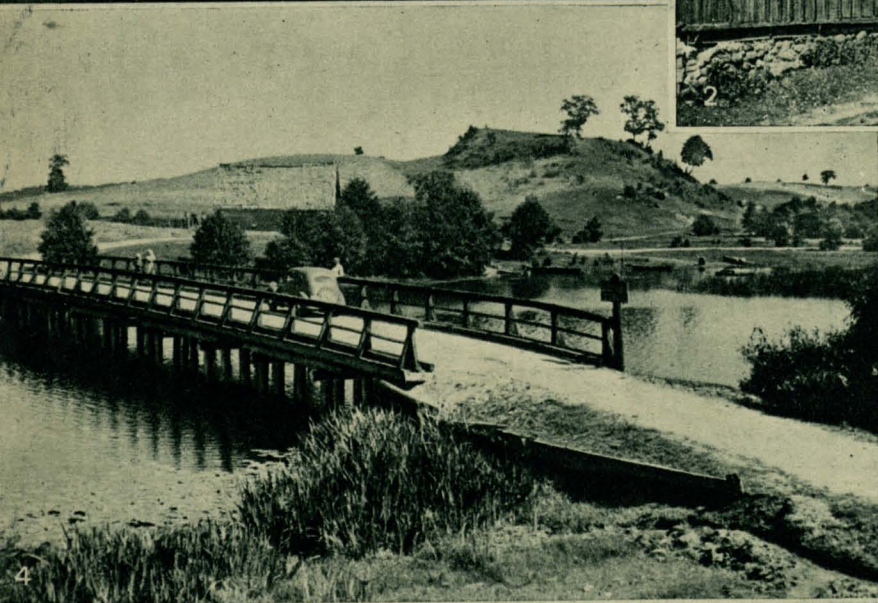
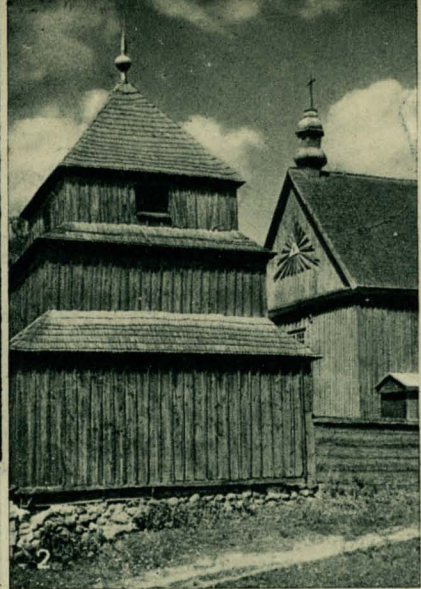

1. Lietuvaitės su tautiniais drabužiais. 2. Amerikos indėnai su tautiniais drabužiais. 3. Čuvašų mergaitės su tautiniais drabužiais. Čuvašai gyvena SSSR apie Volgos vidupį ir Sibire. 4. Polinezietė mergelė. Kur yra Polinezija? 5. Indijos mergelė, burmietė, šokėja. 6. Negras karys. Kur gyvena negrai? 7. Japonė mergelė rašo laišką. 8. Arabai. Kur jie gyvena? 9. Tibetietis (kur yra Tibetas?) su maldos malūnėliu. Tibeto budistai, Budos tikybos žmonės, turi dažnai kartoti vieną maldelę. Kad per daug neįvargtų gerklės padargai, jie darosi ranka sukamus malūnėlius, kurie kartuoja, kad ir neaiškiai, maldos žodžius. Yra ir vandens malūnėlių „melstis“

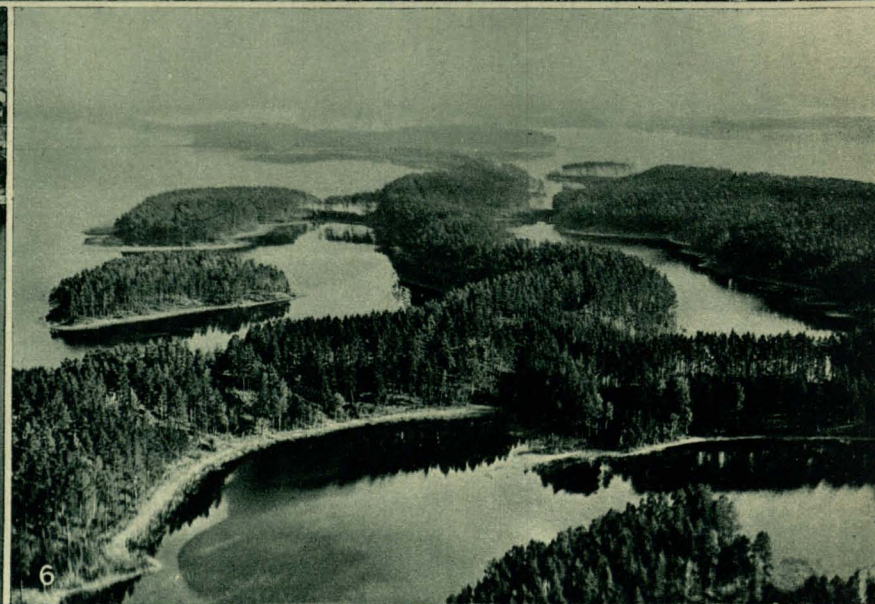
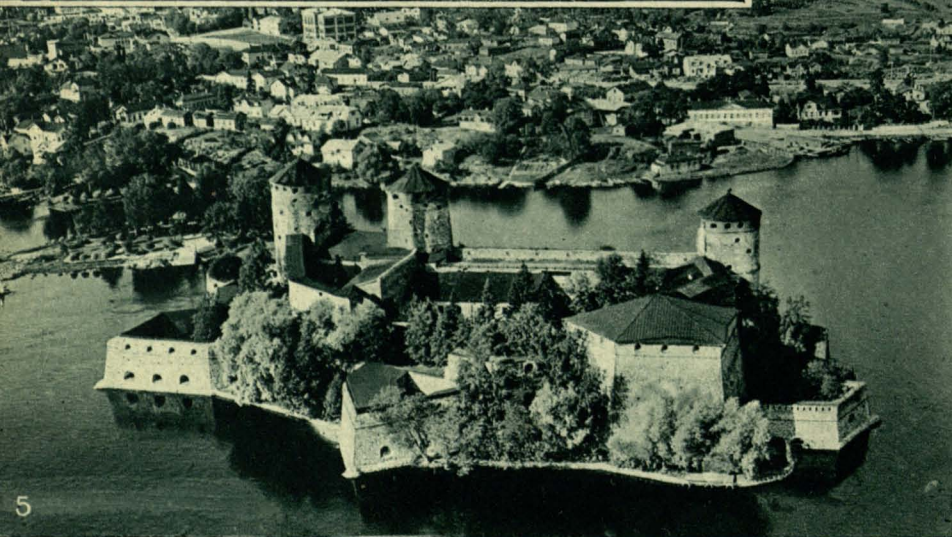
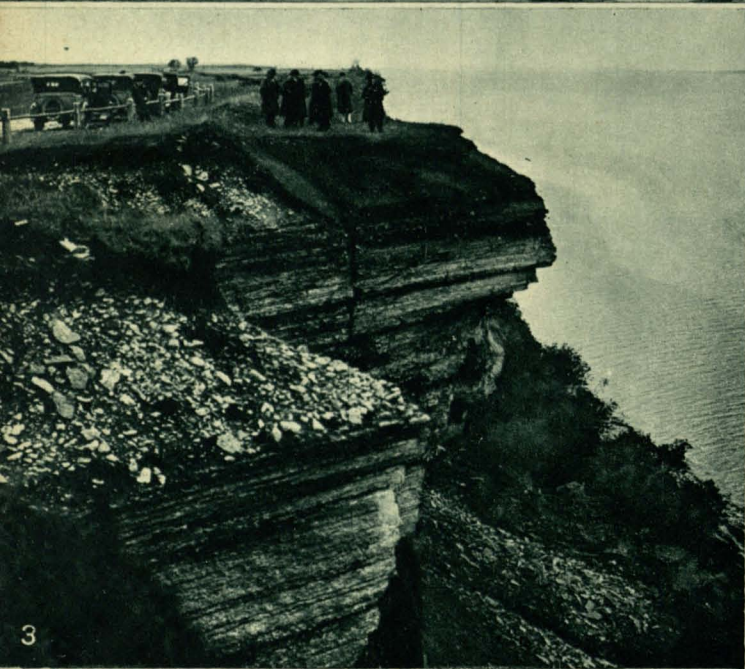
07998

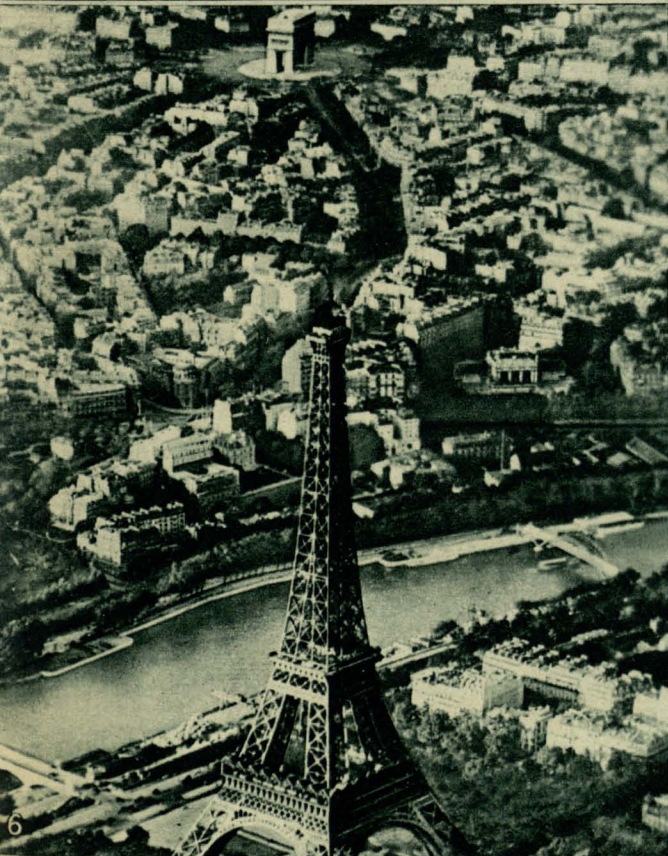
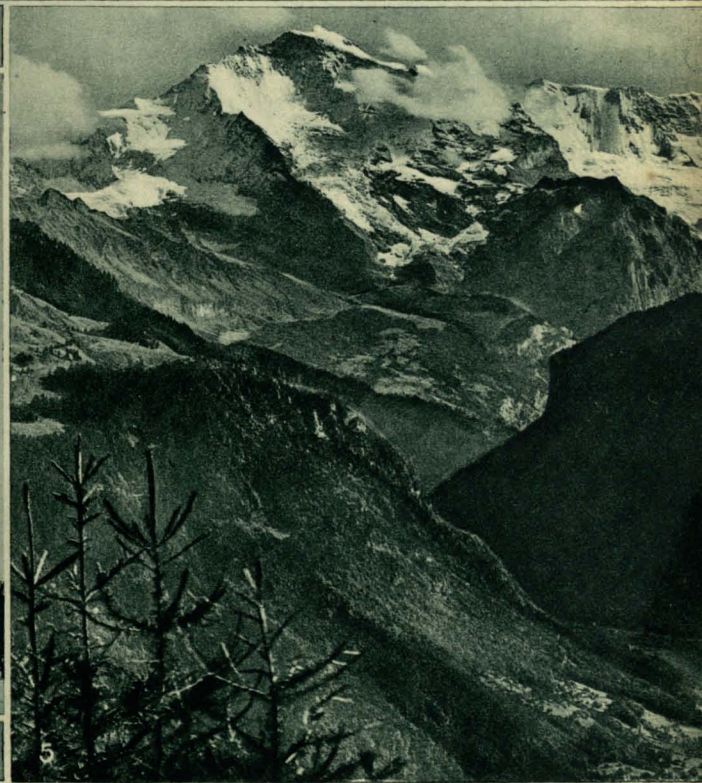
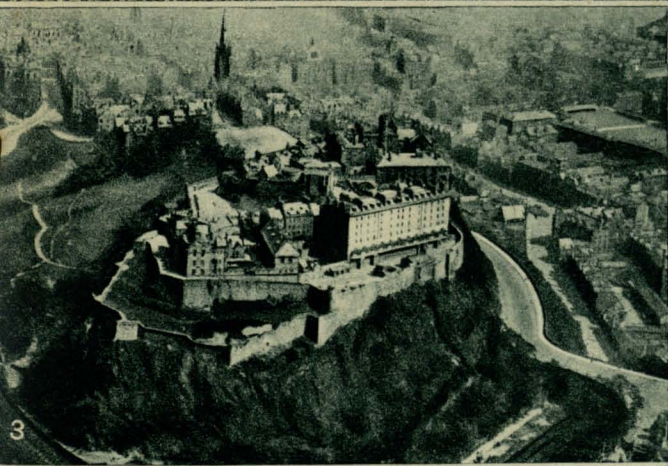
1. Mūsų jūra. 2. Kopos Neringoje. Į jas kopti labai įdomu, nes jos yra labai aukštos. 3. Klaipėdos uosto kampelis. 4. Gelgaudų pils Gelgaudišky. 5. Žvejų laivės Kuršių mariose. 6. Minijos vaizdelis. 7. Palemono piliakalnis Seredžiuje. 8. Nemuno vaizdelis aukščiau Druskininkų. 9. Vytauto Didžiojo Muziejus Kaune.

1. Asalnykščio ežeras. 2. Sena varpinė Rumšiškėse. 3. Nemunas gėlėse. 4. Veisiejų piliakalnis. Kur yra Veisiejai? 5. Sartų ežeras. Plaukia ekskursija. 6. Ilgiausias ir aukščiausias Lietuvoj Lyduvėnų tiltas. 7. Kryžių kalnas. 8. Dzūkų kryžius. 9. Vilnius, Kai kas Vilnių vadina bažnyčių miestu. Čia matome jų visą kuopą. 10. Naručio ežero vaizdelis, Tatai didžiausias Lietuvos ežeras.

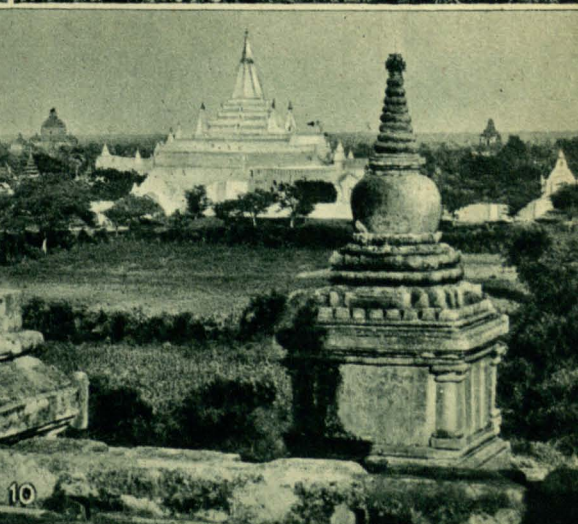
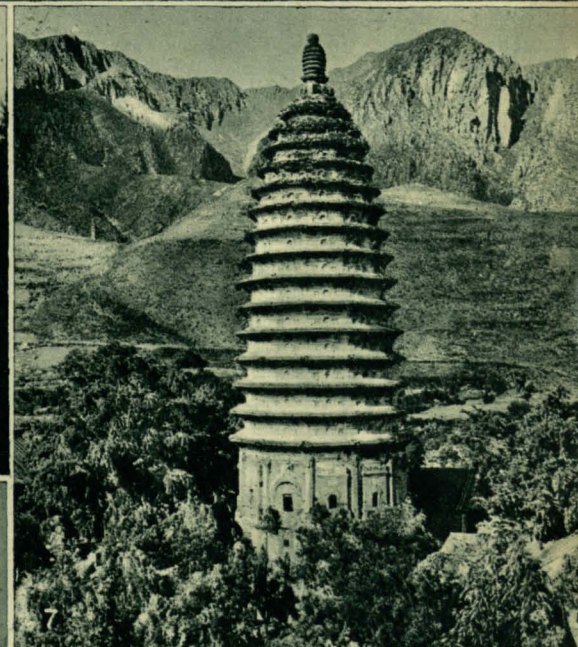
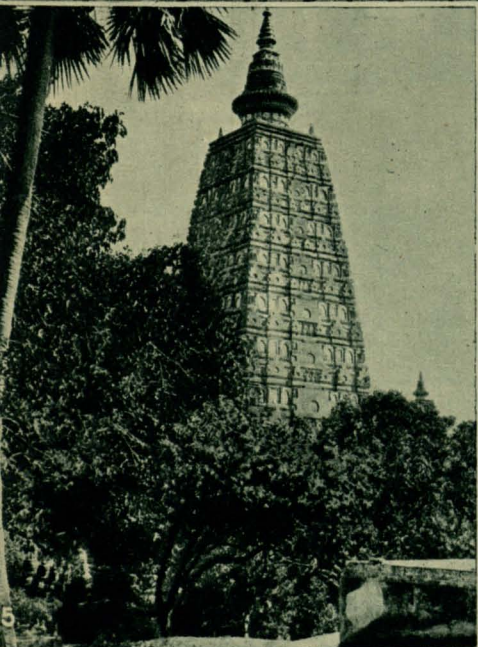
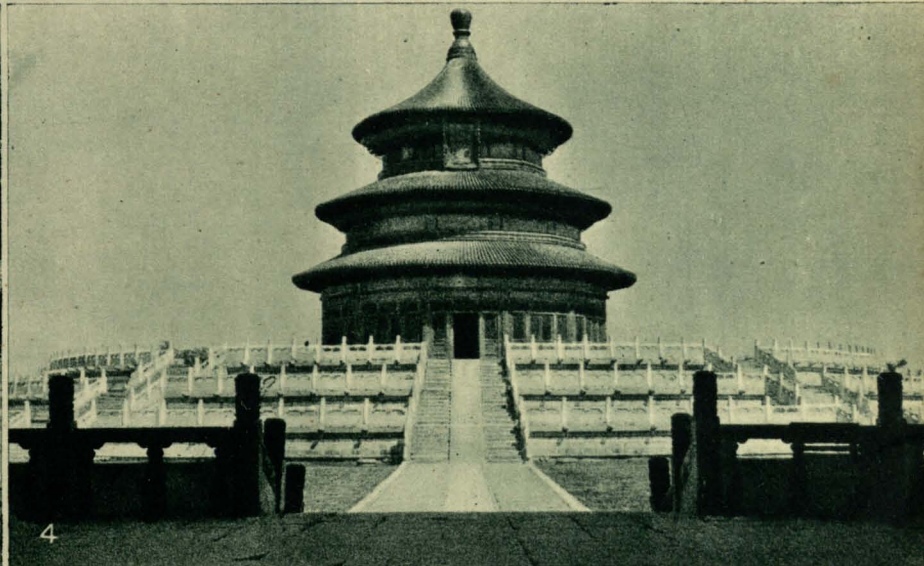
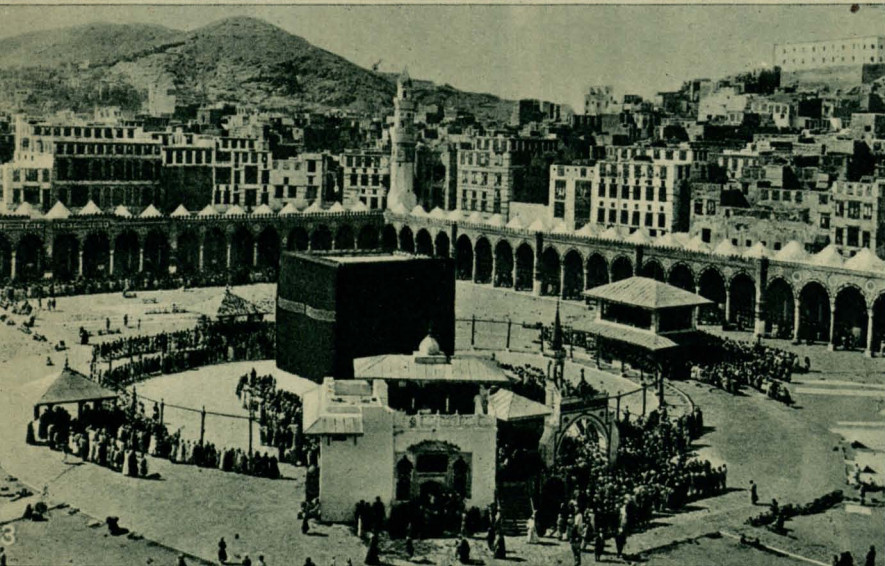
1. Rygos vaizdēlis. 2. Koknesēs pīles grīuvēsīai Latvījōj. 3. Glīntas Estījōj. 4. Narva. Narvos krioklīo tiekīama elektros jēga varomī didelī fabrikai. 5. Savonlīno mīesto dalīs Suomījōj. Jīs stovī sāsīaurī tarp dvīejū ežerū. Matyī senovēs pīlīs. Dēl vaīzdingumō ir grozīo, jī mēgsta lankytī turīstai. 6. Suomījōs ežerū vaīzdelīs. 7. Stokholmo vaīzdelīs īš lēktuvo. 8. Norvegījōs fījordo vaīzdelīs.

1. Pareinio miestelis (Bacharach). Matyti Reino upę ir aukštumas. Vienoj pašlaitėj sirpsta vynuogės. 2. Olandijos vaizdelis. Matyti perkasai ir vėjo malūnai. 3. Edinburgas, vyriausias Škotijos miestas. Kur yra Škotija? 4. Paryžiaus katedra. 5. Šveicarijos kalnų viršūnė 6. Paryžiaus vaizdelis. Matyti Sena ir Eifelio bokštas. 7. Bazalto uolų kampelis žemių Airijoje. 8. Mėrano vaizdelis Italijoje. Kalnų oras labai sveikas silpnų plaučių žmonėms. Todėl čia suvažiuoja gydytis nemaža žmonių. Matyti kalnai ir slėny įsirpusios vynuogės. 9. Budapešto vaizdelis.

1. Poseidono, senovės graikų dievo, šventovės Itekanos Graikijoje. Senovės graikai buvo dideli dailės mėgėjai: jie statydavo puošnių šventovių, rūmų, kaldavo puikių marmuro stovylių ir kita. 2. Kapri sala. Matyti smilkstas Vezuvijus. 3. Lisabonos vaizdelis. 4. Raudonoji aikštė Maskvoj. 5. Jalta Kryme, SSSR. Pietinis Krymo pusiasalio krantas yra maloniausia SSSR vieta. Jūra, sveikas ir šiltas oras, kalnai. Todėl čia suvažiuoja daug žmonių gydytis. Jalta - vienas iš Krymo miestelių-kurortų. 6. Sverdlovsko miesto vaizdelis SSSR. Matyti nauji gražūs rūmai, kurių SSSR dabar daug statoma. 7. Lhasos vaizdelis Tibete. Matyti dalai-lamos, vyriausiojo Tibeto valdovo ir budistų kunigo, rūmai. 8. Antarkties ledynai. Matyti Skoto, kuris keliavo į pietų ašigalį ir žuvo su draugais, laivas.

1. Saharos vaizdelis. Joja dykumos gyventojai, tuaregai. 2. Egipto vaizdelis. Matyti palmės ir piramidės. 3. Meka. Vidury matyti juodas akmuo, kurį mahometonai laiko šventu, nes jį iš dangaus atnešęs šv. Mykolas arkangelas. Jį gausiai lanko mahometonų maldininkai. 4. Dangaus šventovė Pekine. 5. Budistų šventovė Indijoje. 6. Fudžijama, šventas japonų kalnas. 7. Pagoda, arba kinų budistų šventovė, Sungo kalnuose, Kinijoje. 8. Vienos valdovo žmonos kapo paminklas. 9. Fijordas Naujojoje Zelandijoje. 10. Pagoda, arba budistų šventovė, Indijoje.

1. Nijagaros krioklys Amerikoj. 2. Kalnų vaizdelis Kalifornijoje, Amerikoj. 3. Naujorko dangoraižiai Amerikoj. 4. Ugniakalnio taurės vaizdelis. 5. Sekvoja-medis milžinas. Jie auga Amerikoj. 6. Kanados kalnuose. 7. Kanjonas. 8. Igvasų krioklys, didžiausias pasauly. 9. Titikakos ežeras Amerikoj, kalnuose. Ttai garsus Indėnų ežeras.

Pastebētu kor. klaidų atitaisymas.

*Atspausa: Rumšiškis (1 p.), Disna (4 p.), Tbiliskas (6 p.), Kasalinskas (6 p.), Jokahama (10 p.),
Turi būti: Rumšiškės, Dysna, Tbilisi, Kazalinskas, Jokohama,
Českaja (6 p.), Gdynė (5 p.), Madjerai (7 p.), Brestas (7 p.), Rostokas (8 p.).
Češkaja Gdynia, Madjarai, Lietuvos Brasta, Rostovas.*